การประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

An Evaluation Of Using Master Of Education Program In Curriculum And Learning Management, Kanchanaburi Rajabhat University Based On Thai Qualifications Framework For Higher Education

*บุญสม สามสีสุข**

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการประเมินการใช้หลักสูตร และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิป ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษ อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านปัจจัยนำเข้า

2. ศึกษาข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งขาติ ในรูปแบบการประเมินแบบซิปโมเดล แบ่งการนำเสนอผลการประเมินเป็น 4 ด้าน ดังนี้

*นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2.1 ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง รายวิชา พบว่า ในด้านบริบทมีความสองคล้องกัน นักศึกษาที่เรียนต้องได้รับความรู้ จากบทเรียนและอาจารย์ที่ให้ความรู้ตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีเนื้อหาและรายวิชาสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น นักศึกษา อาจารย์ แหล่งเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีอาจารย์ที่มีความสามารถ นักศึกษาย่อมมีความต้องการรับรู้และศึกษาเล่าเรียน สำหรับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ผ่านมาถือว่าเพียงพอ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมาร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มอีก

2.3 ด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดทำวิทยานิพนธ์ การวัดและการประเมินผลการศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีการกำหนดประเด็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการอภิปรายการนำเสนอ การค้นคว้าในบางครั้งมีวิทยากรรับเชิญมาบรรยายในหัวข้อต่าง ๆ ที่น่าสนใจ และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดระบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

2.4 ด้านผลผลิต คุณสมบัติและความสามารถของมหาบัณฑิต ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยได้ปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมธรรมจริยธรรม ทั้งด้านความรู้ และสอนให้รู้จักรับผิดชอบ รู้หน้าที่ มีการช่วยเหลือในหมู่คณะ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้, การประเมินรูปแบบซิป

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the effect of evaluating the use of Master of Education Program in Curriculum and Learning Management, Kanchanaburi Rajabhat University based on CIPP assessment's model, including Context, Input, Process, and Product and to study the suggestions to improve foresaid program.

The population of this study consisted of 48 administrators, instructors, special instructors, committees, and graduate students in Curriculum and Learning Management, Kanchanaburi Rajabhat University. Simple sampling was used to select the samples. The reliability was 0.95. Five-rating scale questionnaire was used as an instrument with content validity of 1.00 Data were analyzed by using statistics including percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of this study indicated as follows:

1. The assessment of the use of the Master of Education Program in Curriculum and Learning Management, Kanchanaburi Rajabhat University based on the Thai Qualifications Framework for Higher Education was found at the high level of appropriateness overall and in a separate aspect as written in descending order: context, process, output and input respectively.

2. The study of the model guidelines of the assessment of the use of the Master of Education Program in Curriculum and Learning Management, Kanchanaburi Rajabhat University based on the Thai Qualifications Framework for Higher Education using the CIPP assessment's model was divided into four aspects of assessment:

2.1 Context, in terms of curriculum objectives, structure and academic courses, it was found consistent. The students had to learn from class and instructors according to the contents of the curriculum, which were consistent with the current situations.

2.2 Input, in terms of students, instructors, learning resources and facilities, it was found at the highest level of appropriateness with qualified instructors, so students were motivated to study. The learning facilities were considered adequate including the outsourcing from the locality for learning activities.

2.3 Process, in terms of curriculum management, learning management, thesis conduct, learning evaluation and measurement, and student development activities, it was found at the high level of appropriateness. The contents were consistent with the current social situations, providing students with opportunities to discuss and present ideas. The guest speakers were sometimes invited to deliver a lecture in interesting topics. In addition, the learning process was diverse and systematic.

2.4 Output, in terms of qualifications and competence of the graduates and chiefs' satisfaction, it was found at the high level of appropriateness. The university implanted ethics and moral in the learners as well as knowledge, responsibility, duty, teamwork, and they could apply their knowledge for career.

Keywords: Curriculum Evaluation, Curriculum and Learning Management Program in Master of Education Teaching, CIPP Model

บทนำ

หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการศึกษา เพราะเป็นการขยายแนวคิดในการจัดการศึกษาหรือปรัชญาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นหากสามารถสร้างหลักสูตรที่ดีได้ย่อมจะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การที่จะทราบได้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นไว้นั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใด จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผล การประเมินหลักสูตร มีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพของการศึกษา หลาย ๆ ระดับ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินทั้งในระดับผู้จัดทำนโยบายการศึกษาผู้กำกับดูแล จนถึงระดับผู้ปฏิบัติ จึงควรทำความเข้าใจกับประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อจะได้กำหนดวางแผนการประเมินหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการประเมิน และสามารถนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ได้จริงดังนั้น การประเมินผลหลักสูตร จึงเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และเนื่องจากหลักสูตรนั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ไม่อาจกำหนดไว้ตายตัวได้ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลังในการเสริมสร้างประเทศ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553) ได้อัญเชิญ พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับความหมายของการศึกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 ไว้ดังนี้ “การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว”

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาเป็นสถานที่ที่มีความรู้อุดม มีบุคลากรระดับมันสมองของประเทศ มีเทคนิควิธีชั้นสูง เป็นแหล่งท้ายสุดของการคัดกรองการศึกษาของบัณฑิต มีความสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ให้เข้าสู่สังคม ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปช่วยแก้ปัญหาหรือมีส่วนเข้าไปช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหาและพัฒนาขึ้นในชุมชนได้อย่างมากที่สุดกว่าสถาบันระดับอื่น ๆ ดังนั้น เห็นได้ว่าหน้าที่สร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งเริ่มต้นของการเชื่อมโยงสังคมชุมชนให้เป็นสังคมชุมชนที่มีความรู้ มีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียน ผู้สอนหรือครูอาจารย์เป็นผู้จัดการให้เกิดการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายดั้งเดิมของมหาวิทยาลัย โดยทั่วไปการสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ในขั้นสูง และเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน แม้ต่อมากิจการของมหาวิทยาลัยจะมีบทบาทต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ได้แก่ การวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภารกิจในการสอนหรือผลิตบัณฑิตก็ยังคงเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยอยู่เช่นเดิม ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งบัณฑิตที่พึงประสงค์นั้น กรอบสำคัญในการดำเนินงาน ได้แก่หลักสูตรเปรียบเสมือนแผนที่ในการเดินทาง หากได้วางและเลือกเส้นทางการเดินทางไว้อย่างรอบคอบแล้วการเดินทางก็จะไม่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก (ปราณี กุลลวณิชย 2540:142) ผู้วิจัยจึงทำการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราช

ภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย อาจารย์ นักศึกษาบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model แบ่งประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ด้านบริบท (context) ด้านปัจจัยนำเข้า (input) ด้านกระบวนการ (process) ด้านผลผลิต (product) เพื่อศึกษาผลการประเมิน และหาข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินหลักสูตร

นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรยังมีประโยชน์อย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้ทราบคุณค่าของหลักสูตรว่ามีส่วนดีส่วนด้อยอย่างไร สามารถสรุปนำเสนอข้อมูลการจัดการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทราบว่า หลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างนั้นมีความเหมาะสมเป็นไปตามจุดหมายและเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ซึ่งสามารถสรุปประโยชน์ของการประเมินหลักสูตรที่สถานศึกษาจะได้รับ คือ ได้รับรู้คุณค่าและคุณภาพของหลักสูตร สามารถรู้ข้อบกพร่องของหลักสูตรทั้งในด้านเอกสาร กระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล สามารถทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาภายหลักการใช้หลักสูตรว่าเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรเพียงไร มีข้อมูลที่เพียงพอสำหรับใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพในปีการศึกษาถัดไป และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรมีแนวทางสำหรับปรับปรุงการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพิ่มมากยิ่งขึ้น (จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช 2547:82 ใน เฉลิมพล คงจันทร์ 2541:52-53)

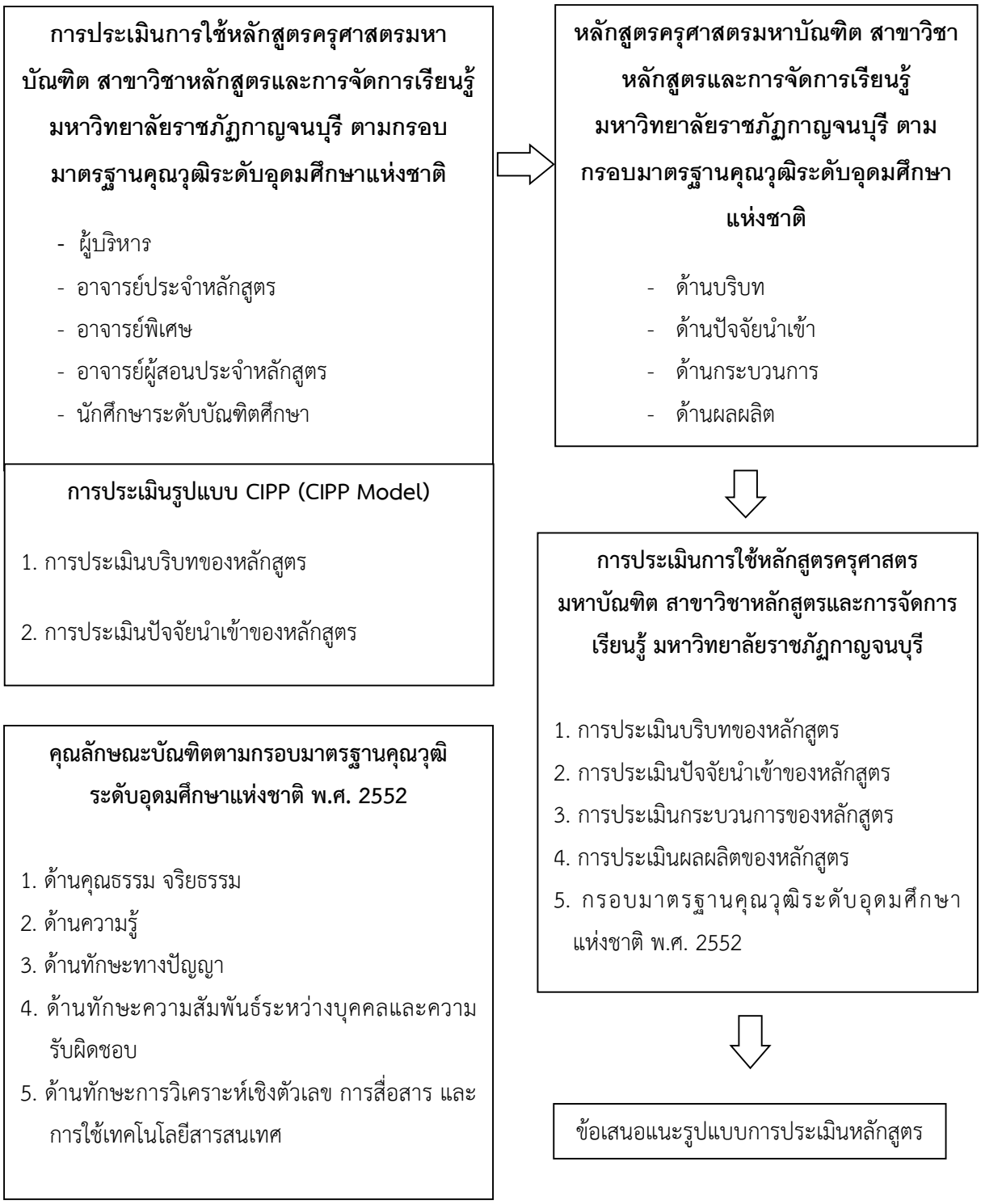
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของของ Stufflebeam เพื่อประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สามารถแสดงความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิด ในการวิจัยได้ดังแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้ คือ การประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยมีขอบเขตด้านประชากร คือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษ อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร จำนวน 17 คน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 31 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 48 คน

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษ อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรจำนวน 17 คน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 31 คน รวม 48 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่องการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

แบบสอบถามสำหรับการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ออกแบบสำหรับใช้สอบถามกับ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เนื้อหาแบ่งเป็น 4 ด้าน ตามรูปแบบการประเมินแบบ CIPP ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านบริบท จำนวน 15 ข้อ
ด้านที่ 2 ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 13 ข้อ
ด้านที่ 3 ด้านกระบวนการ จำนวน 16 ข้อ
ด้านที่ 4 ด้านผลผลิต จำนวน 24 ข้อ

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์วัดระดับเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า (rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ให้ตามน้ำหนักของคำตอบ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการประเมิน คุณลักษณะบัณฑิต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจนและความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence: IOC) พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีจำนวน 68 ข้อ

4. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยการศึกษาการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จึงกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ดังนี้

1. นำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อขออนุญาตการเก็บข้อมูลถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยแนบด้วย

2. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำส่ง ติดตาม และรวบรวมแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้ด้วยตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษ อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในรายวิชาของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 48 คน โดยการแจกแจงเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ รุ่นที่ 1-2) คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ใน การทำงานมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.11 และส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดโรงเรียนของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 60.42

1.2 ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

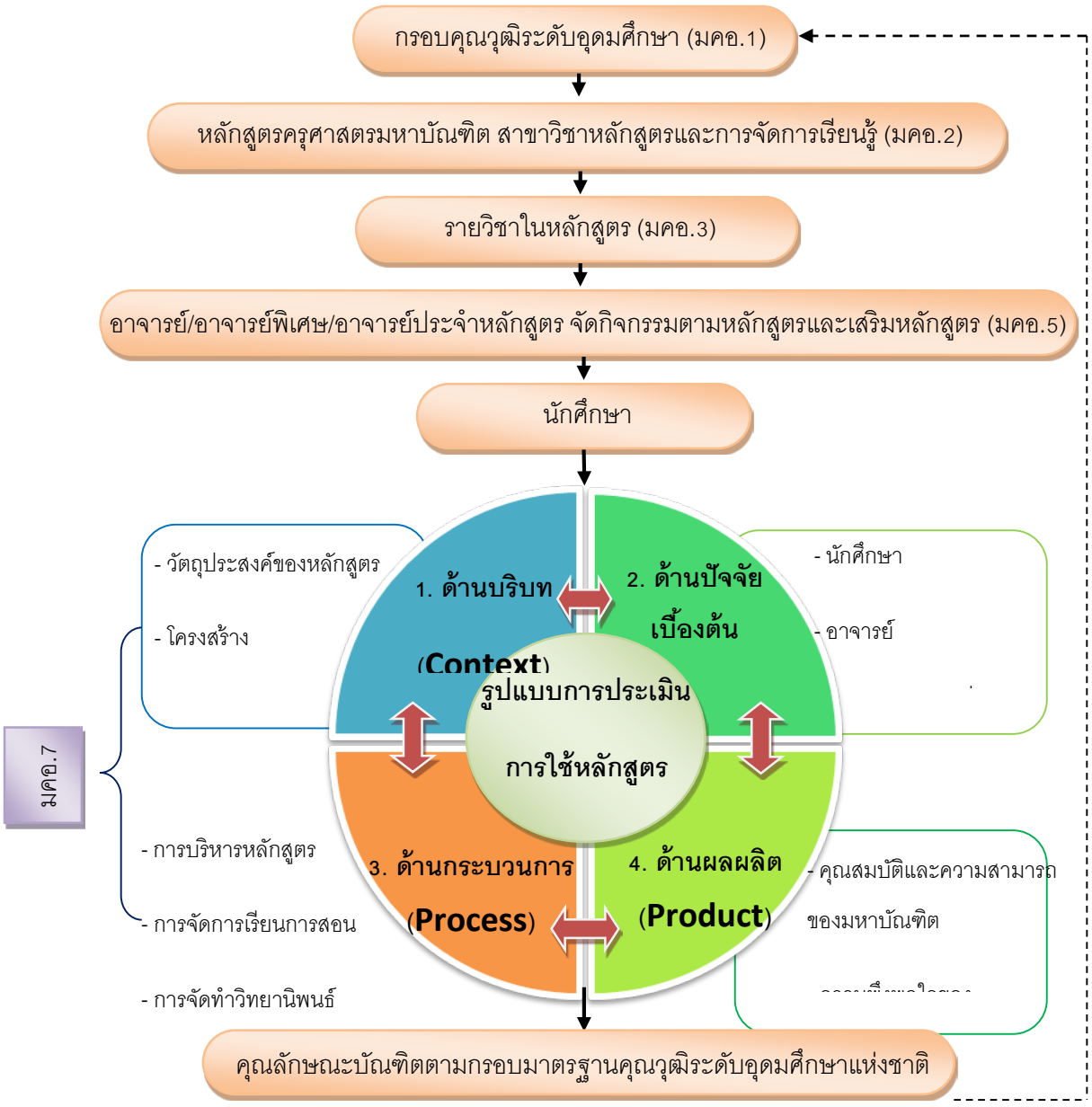
ตารางที่ 1.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินการใช้หลักสูตร โดยภาพรวม

การประเมินการใช้หลักสูตรฯ โดยภาพรวม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับการประเมิน
1. ด้านบริบท	4.42	0.42	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.22	0.47	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.46	0.45	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.37	0.41	มาก
รวมเฉลี่ย	4.34	0.40	มาก

จากตารางที่ 1.2 พบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบริบท (μ = 4.42) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ (μ = 4.46) ด้านผลผลิต (μ = 4.37) และด้านปัจจัยนำเข้า (μ = 4.22)

ตอนที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้รูปแบบซิปโมเดล

ศึกษาข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตร CIPP Model เพื่อหาข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สามารถแสดงความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิด ในการวิจัยได้ดังแผนภูมิที่ 2.1 ประกอบ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 ข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตร

ศึกษาข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ แนวคิดรูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 6 ประการ ดังนี้

2.1 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) (มคอ. 1)

เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรจะมีความสามารถ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนำไป การประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น สามารถเป็นผู้นำด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ลุ่มลึกในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีจริยธรรมวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับผู้เรียน

2.2 หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (มคอ. 2)

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียน ควรกำหนดจำนวนหน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต แบ่งเป็น 2 แบบ คือ หลักสูตรแผน ก แบบ ก 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และต้องศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต

2.3 รายวิชาในหลักสูตร (มคอ. 3)

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีระบบการออกแบบหลักสูตร ให้สอดคล้องตามกรอบ TOF ตามแนวทางปฏิบัติของมหาวิทยาลัยการออกแบบหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คำนึงถึงความสอดคล้องกับพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 4 ด้าน คือ ด้านผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ด้านวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการใช้ประโยชน์ ด้านบริการวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นการเรียนรู้เชิงบูรณาการอย่างยั่งยืนของคนทุกระดับเป็นศูนย์กลางของการศึกษาที่มีส่วนร่วมตลอดจนการรักษาระบบนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติ โดยนำมาเป็นองค์ประกอบในการออกแบบหลักสูตร ในการตั้งปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร สามารถสรุประบบและกลไกในการออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชา ในหลักสูตรได้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

2.4 อาจารย์/อาจารย์พิเศษ/อาจารย์ประจำหลักสูตร (มคอ. 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้เหมาะสม

ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และกิจกรรมให้กับอาจารย์/อาจารย์พิเศษ/อาจารย์ประจำหลักสูตร

2.5 นักศึกษา

ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ในด้านทักษะการพัฒนาหลักสูตร และออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.6 รูปแบบการประเมินการใช้หลักสูตร CIPP Model (มคอ. 7) มีความเหมาะสมแล้ว

การประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในรูปแบบการประเมินแบบซิป แบ่งการนำเสนอผลการประเมินเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.6.1 ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง รายวิชา

2.6.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น นักศึกษา อาจารย์ แหล่งเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

2.6.3 ด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดทำวิทยานิพนธ์ การวัดและการประเมินผลการศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.6.4 ด้านผลผลิต คุณสมบัติและความสามารถของมหาบัณฑิต ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.67 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ร้อยละ 62.50 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ ในการทำงานมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 33.33 และผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ร้อยละ 33.33 ปรากฏผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบริบท รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

1.2 ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แยกตามรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านบริบท (Context)

2.1.1 ในด้านบริบทมีความสองคล้องกัน ซึ่งนักศึกษาที่ได้เรียนต้องได้รับความรู้จากบทเรียนและอาจารย์ที่ให้ความรู้ตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.1.2 มีเนื้อหาและรายวิชาสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

2.2.1 เมื่อมีอาจารย์ที่มีความสามารถ นักศึกษาย่อมมีความต้องการรับรู้และศึกษาเล่าเรียนสำหรับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ผ่านมาถือว่าเพียงพอ

2.2.2 การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมาร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มอีก

2.2.3 งานวิจัยที่สืบค้นและนำมาใช้ได้ ส่วนใหญ่มีน้อย อยากให้ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีเพิ่มงานวิจัยไว้ในแหล่งค้นคว้าห้องสมุดมากกว่านี้

2.3 ด้านกระบวนการ (Process)

2.3.1 มีการกำหนดประเด็นเนื้อหา ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมในปัจจุบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการอภิปราย การนำเสนอ การค้นคว้า ในบางครั้งมีวิทยากรรับเชิญมาบรรยายในหัวข้อต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

2.3.2 มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดระบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

2.4. ด้านผลผลิต (Product)

2.4.1 ทางมหาวิทยาลัยได้ปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมธรรมจริยธรรม ทั้งด้านความรู้ และสอนให้รู้จักรับผิดชอบ รู้หน้าที่ มีการช่วยเหลือในหมู่คณะ

2.4.2 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

การใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โดยภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ได้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เป็นผลให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

การประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามแนวคิดสตัฟเฟิลบีม และชิกฟิลด์ (Stufflebeam and Shinkfield, 1990, p.159) ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการของการแสวงหาข้อมูล และการจัดเตรียมสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ฟิทซ์แพททริค แซนเดอร์ และวอร์เธน (Fitzpatrick, Sanders, and Worthen, 2004,p.5) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นวิธีการสืบหาข้อมูลและพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับหลักสูตร 3 ประเด็น คือ (1) การกำหนดมาตรฐานเพื่อใช้ตัดสินคุณภาพโดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด (2) การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและ (3) การประยุกต์ใช้มาตรฐานเพื่อตัดสินคุณค่า คุณภาพ คุณประโยชน์ ประสิทธิผล หรือความสำคัญของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อเสนอแนะที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ หรือช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ว่าควรดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไป ปรับปรุง พัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไร ซึ่งความหมายคล้ายกับของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2552:2) กล่าวว่า หลักสูตร คือ ประสบการณ์ ทั้งหลายที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้พัฒนาตนเองไปในทิศทางที่สถานศึกษาปรารถนา และหลักสูตรที่ดีนั้นควรจะต้องตอบสนองต่อความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนอันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด ทำนองเดียวกับกาญจนา คุณารักษ์ (2525:2) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นโครงการ หรือแผนหรือข้อกำหนด ประกอบด้วยหลักการจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เอกัตบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง และรวมถึงลำดับของประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแปลความคิดไปสู่การปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในสังคมที่ดี ซึ่งนักศึกษาต้องเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ โดยภาพรวม หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก สำหรับการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้านบริบท โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เป็นเพราะว่า หลักสูตรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ ที่มีความรู้ในสาขาวิชาเป็นอย่างดี ดังนั้น วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจึงมีความสอดคล้องและครอบคลุมตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับจากสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ พิสณุ ฟองศรี (2550:135) ที่กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ดีต้องมีความชัดเจน มาจากข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้อง ครอบคลุม สามารถพัฒนา

คุณลักษณะผู้เรียนครบทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย อย่างสมดุลกันและมีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ แจ้งกิจ และคณะ (2554:2) ทำรายงานการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอุตสาหกรรมการบริการอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาวิชาอุตสาหกรรมการบริการอาหาร คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสากร ชูชาติ (2555:79) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาเผยแพร่ คณะพุทธศาสตร์ สถาบันธรรมชัย จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรฯ ด้านบริบท มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

2. ผลการประเมินหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตของสาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีความชัดเจน มีการคัดสรรกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ที่มีคุณภาพ มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีประสบการณ์ด้านการสอน มีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ มารวมกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษาเรียนรู้และสร้างสรรค์งานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา มีความทันสมัย กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังและกำกับดูคุณภาพการผลิตบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา ดังที่ ทาบา (Taba, 1962:10) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่าจำเป็นต้องมีการวินิจฉัยความต้องการเป็นอันดับแรกเพื่อกำหนดเนื้อหาหลักสูตร ต้องเลือกเครื่องมือ จัดลำดับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บงกช เอี่ยมชื่น (2555:122) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2550) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหา อาจารย์ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา เทียนทอง (2557:93) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรฯ ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เป็นเพราะว่าหลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการ วิธีวัดและเครื่องมือวัดมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนแจ้งเกณฑ์การประเมินผลที่เหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาสอนครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุไว้ในแผนการสอนจัดกิจกรรมและส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการจัดการ

เรียนการสอนที่โรงเรียนได้จริง หลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อการรู้จริง รู้แจ้ง มีผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัยด้านการเรียนการสอน มาให้ความรู้อยู่เสมอ หลักสูตรมีการดำเนินการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังที่ ฆนัท ธาตุทอง (2550: 20-21) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีกิจกรรม กระบวนการ และเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์ เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และพัฒนาการเรียนของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน บอกแนวทางด้านสื่อการสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน มีความคิดเห็นแตกต่างจากงานวิจัยของ ธันยพร ปัญญาทิพย์ (2554:140) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงพะยอม แก้วพิลา (2554:92) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2540 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เนื่องมาจากการดำเนินงานของหลักสูตรมีการประเมินคุณภาพทุกกระบวนการ ตั้งแต่การนำผลการประเมินหลักสูตรฯ มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการสอน การประเมินคุณภาพของบัณฑิตเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง การนำผลประเมินมาพัฒนาการดำเนินการของหลักสูตรทำให้ผลผลิตของหลักสูตรฯ เป็นที่ยอมรับจากผู้ใช้บัณฑิต หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต สามารถนำความรู้ที่ได้รับพัฒนาวิชาชีพ เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย วไลพร อาจารีวัฒนา (2555:103) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา เทียนทอง (2557:100) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรฯ ด้านของผลผลิต เป็นการประเมินความเหมาะสมของคุณลักษณะของผู้สำเร็จการอบรม ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการวิจัยการประเมินการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะสำหรับปรับปรุงหลักสูตร เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการของหลักสูตร ดังนี้

1. ด้านบริบท (context)

จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อเสนอแนะหลักสูตรควรพัฒนารายวิชาใหม่ ๆ เพิ่มเติมหรือมีการปรับปรุงเนื้อหาในรายวิชาที่เปิดสอนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ จริยธรรมนักวิจัย การศึกษา เรียนรู้สถานการณ์ทางสังคม สำหรับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ที่จะปรับปรุง

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (input)

นักศึกษามีความประสงค์ให้หลักสูตร มีการพัฒนาระบบการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยอย่างเป็นระบบมีการเพิ่มงานวิจัยไว้ในแหล่งค้นคว้าห้องสมุดมากกว่านี้ หรือมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลออนไลน์ร่วมกับมหาวิทยาลัยให้มีการสืบค้นที่ง่ายขึ้น ควรมีกิจกรรมติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือ เยี่ยมเยือนนักศึกษาขณะเรียน และทดลองงานวิจัย

3. ด้านผลผลิต (product)

3.1 เนื่องจากการประเมินผลผลิต เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าเมื่อเสร็จสิ้นการใช้หลักสูตรแล้วเกิดผลผลิตคือคุณภาพของผู้เรียนอย่างไร ดังนั้นหลักสูตรควรมีแผนการประเมินคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีการทบทวน นำข้อควรปรับปรุงไปแก้ไขกระบวนการอย่างรวดเร็ว ไม่ปล่อยให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาแต่ละรุ่นแล้วจึงทำการสำรวจคุณภาพจากผู้ใช้บัณฑิต จะทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้นำทางวิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต่อไป

3.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตถึง 5 ด้าน ดังนั้นหลักสูตรจะต้องมีการเน้นย้ำให้อาจารย์ผู้สอนมีการกำกับดูแลคุณภาพ การผลิตบัณฑิต การจัดการเรียนการสอน การประเมินคุณภาพผู้เรียนครบทุกด้าน

4. คุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต ด้านทักษะทางปัญญา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุดจาก 5 ด้าน หลักสูตรควรพัฒนาบัณฑิตในเรื่อง การคิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบได้ การประยุกต์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม การสืบค้น ตีความและประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา คุณารักษ์. (2540). **พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร เล่มที่ 1-3.** นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฆนัท ธาตุทอง. (2550). **เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3).** นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช. (2549). **นวัตกรรมการศึกษาไทย: รูปแบบการเรียนการสอน นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา.** ศูนย์ตาราและเอกสารทางวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลิมพล คงจันทร์. (2541). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเทคโนโลยีรถยนต์ไฟฟ้าสำ หรับนักศึกษาช่างยนต์.** ปริญญานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

ฉวีวรรณ แจ้งกิจ และคณะ. (2554). **ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติสาขาวิชาอุตสาหกรรมการบริการอาหาร.** คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.

ธันยพร ปัญญาทิพย์. (2554). **การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

นิสากร ชูชาติ. (2555). **การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาเผยแพร่ คณะพุทธศาสตร์ สถาบันธรรมชัย จังหวัดปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต

บงกช เอี่ยมชื่น. (2555). **การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2550) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปราณี กุลลวณิชย์. (2540). **ภาษาพัฒนา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

พวงพะยอม แก้วพิลา. (2554). **การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2540 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พิสณุ ฟองศรี. (2550). **หลักการวัดและประเมิลผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพมหานคร: เฮ้าส์ออฟเคอร์มิสท์.

วไลพร อาจารีวัฒนา. (2555). **การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา.** บรรยายวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา เทียนทอง. (2557). **การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี.** วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย

Stufflebeam, D. L. (1983). **The CIPP model for program evaluation.** n. p. Iilinois: F. E. Peacock Publishing.

Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (1990). **Systematic Evaluation.** Boston: Kluwer – Nijh off.

Taba, H. (1962). **Curriculum Development.** New York: Harcor, Brace and World